

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu,
Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2019, declarat de avocata Eșan Djema și inculpatul

*Antoniu Vitalie XXXXX, născut
la XXXXX, originar și locuitor al mun. XXXXX , str.
XXXXX XXXXX, cetățean al R. Moldova, fără
antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 28.03.2019 - 04.07.2019,
instanța de apel: 26.07.2019 - 29.10.2019,
instanța de recurs: 16.01.2019 - 11.03.2020.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei mun. Chișinău din 04 iulie 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Antoniu Vitalie Teodor a fost condamnat în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 487,5 unități convenționale, ce constituie 24.375 lei.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul statului cheltuielile judiciare în sumă de 3150 lei, pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 15.03.2019.

2. Instanța de fond a constatat că la 17.12.2015, ora exactă nefiind stabilită de organul de urmărire penală, inculpatul Antoniu V., aflându-se în mun. XXXXX, str. XXXXX, XXXXX, în incinta Secției calificare a conducătorilor auto, instituției din cadrul Ministerului Tehnologii Informaționale și Comunicațiilor, căreia în conformitate cu prevederile legale este atribuită cu dreptul de eliberare a permiselor de conducere,

acționând intenționat, având scopul de a denatura informațiile cu privire a circumstanțele existente referitor la permisul fratelui său geamăn Antoniu S., și cu scopul confecționării, deținerii și folosirii documentelor oficiale false care acordă drepturi, a declarat și prezentat organului abilitat actele necesare pentru perfectarea permisului de conducere de tip nou pe numele ultimului însă, în care a fost aplicată fotografia sa. Inclusiv actele fiind contrasemnate de către el din numele fratelui său geamăn Antoniu S.

Urmare a acestor fapte, pe numele lui Antoniu S. de către Secția de calificare a conducătorilor auto, a fost eliberat alt permis de conducere cu categoriile de vehicule "A, B, C, D", nr. XXXXX din XXXXX, pe care la fel l-a ridicat Antoniu V.

În continuare, acționând cu scopul deținerii și folosirii permisului primit pe numele fratelui său Antoniu V., a păstrat la sine permisul cu nr. XXXXX până la 25.10.2018, când a solicitat organelor competente ultimul 1-a predat benevol, iar conform concluziei raportului de expertiză nr. XXXXX din 13.03.2019 s-a stabilit că, imaginea facială din permisul de conducere nr. XXXXX din 05.01.2016 pe numele lui Antoniu S. și imaginile fotografice în firmă electronică în fișierul intitulat „Antoniu Vitalie”, reprezintă una și aceeași persoană.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, care îi sunt cunoscute, le înțelege conținutul, nu are obiecții asupra lor.

Astfel, acțiunile inculpatului au fost calificate pe art. 361 alin. (1) Cod penal, ca deținerea și folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi.

La stabilirea pedepsei, instanța a luat în considerare că inculpatul a recunoscut integral vina, anterior nu a fost diferit justiției, a comis o infracțiune ușoară, concluzionând că în privința lui poate fi aplicată o pedeapsă în limita sancțiunii prevăzute de art. 361 alin.(1) Cod penal, coroborate cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, sub formă de amendă în mărime de 487,5 unități convenționale, ce constituie 24.375 lei.

De asemenea, instanța a statuat că în conformitate cu prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiuni privind cine și în ce proporție trebuie obliga să plătească cheltuielile judiciare.

Potrivit art. 227 Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Conform art. 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sânt suportate de către condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Plata cheltuielilor judiciare urmează a fi puse în sarcina inculpatului atâta timp cât vina acestuia este dovedită indubitabil, ori, efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 15.03.2019 reprezintă obiectul de studiu al cauzei penale, au avut la geneză comportamentul infracțional al inculpatului.

Prin urmare, cerința procurorului privind încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 3150 lei în legătură cu efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 15.03.2019 din contul inculpatului în beneficiul statului, este întemeiată.

3. Procurorul în Procuratura mun. Chișinău, oficiul Botanica, Șapovalov Lilia, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâr, prin care lui Antoniu Vitalie, recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, ținând cont de prevederile art. 64 alin. (3) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, cu încasarea cheltuielile de judecată pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară în sumă de 31501ei.

Apelanta a invocat că, instanța de fond a pronunțat o hotărâre pripită și neîntemeiată, or potrivit prevederilor art. 64 alin. (3) din Codul penal, mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele de la 500 la 3000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii. Mărimea amenzii se stabilește în funcție de gravitatea infracțiunii săvârșite și de situația materială a celui vinovat și a familiei sale.

În speță, sancțiunea art. 361 alin. (1) Cod penal prevede pedeapsa cu amendă în mărime de până la 650 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani, respectiv instanța de judecată nu putea să-i stabilească lui Antoniu Vitalie pedeapsa sub formă de amendă sub limita minimă - 500 unități convenționale.

Pornind de la cele expuse, hotărârea instanței de fond urmează a fi casata, deoarece s-a aplicat pedeapsa în alte limite decât cele prevăzute de lege.

3.1. A declarat apel și avocata Eșan Djema, solicitând casarea sentinței în partea ce ține de soluția cu privire la cheltuielile judiciare, cu scutirea inculpatului de aceste cheltuieli.

Apelanta a invocat că, conform art. 75 alin. (3) din Legea cu privire la expertiză judiciară și statutul expertului judiciar, plata pentru serviciile de efectuare a expertizei judiciare în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin. (2) Cod de procedură penală.

Conform art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului și instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul.

Drept urmare, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu a inculpatului.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2019, apelul avocatei a fost respins ca nefondat.

Apelul procurorului a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Antoniu Vitalie a fost condamnat în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituie 25.000 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că, la numirea pedepsei, instanța de judecată a ignorat prevederile art. 75 Cod penal ce ține de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori

agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate, asupra corectării și reeducării vinovatului și i-a numit o pedeapsă prea blândă în coraport cu fapt săvârșită de inculpat.

În acest context, instanța de fond eronat i-a stabilit inculpatului pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 487,5 unități convenționale, deoarece sancțiunea art. 361 alin. (1) Cod penal prevede amendă în mărime de până la 650 unități convenționale și chiar dacă această limită va fi redusă cu $\frac{1}{4}$ din limitele de pedeapsă, în baza art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, obținându-se limita de 487,5 unități convenționale, conform prevederilor art. 64 alin. (3) Cod penal, mărimea amenzii pentru persoanele fizice se stabilește în limitele la 500 la 3000 unități convenționale, luându-se ca bază mărimea unității convenționale la momentul săvârșirii infracțiunii.

În așa circumstanțe, pedeapsa numită de instanța de fond sub formă de amendă în mărime de 487,5 unități convenționale, este sub nivelul minimului general al pedepsei amenzii, adică mai puțin de 500 unități convenționale, ori, conform prevederilor legale indicate supra și practicii judiciare, este imposibil, în orice situații, aplicarea pedepsei amenzii sub minimul general, adică sub 500 unități convenționale.

Totodată, potrivit art. 229 alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sânt suportate de condamnat sau sânt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate oblige condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Conform prevederilor art. 227 alin. (1) Cod procedură penală, cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.

Potrivit alin. (3) a aceleiași norme, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Aliniatul (3) a normei indicate este o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces.

Astfel, solicitarea apelantului privind respingerea cererii acuzatorului de stat de încasare din contul inculpatului a cheltuielilor de judecată pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 15.03.2019 în mărime de 3.150 lei este una neîntemeiată, ori instanța de fond corect a încasat din contul lui Antoniu V., în beneficiul statului aceste cheltuielile judiciare.

5. Avocata Eșan Djema și inculpatul au declarat recurs ordinar, solicitând casarea acestei decizii în partea ce ține de soluția cu privire la cheltuielile judiciare și dispunerea rejudecării cauzei în această parte în instanța de apel, în altă complet de judecată.

Recurenții au invocat că, conform art. 75 alin. (3) din Legea cu privire la expertiză judiciară și statutul expertului judiciar, plata pentru serviciile de efectuare a expertizei judiciare în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142 alin. (2) Cod de procedură penală.

Potrivit art. 227 alin. (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare se plătesc din sursele alocate de stat, dacă legea nu prevede altă modalitate.

Conform art. 228 Cod de procedură penală, din sumele alocate de stat vor fi compensate averse cheltuieli judiciare, iar cheltuielile suportate de persoanele menționate la alin. (1) art. 228 Cod de procedură penală, vor fi recuperate la cererea

acestora, în baza unei hotărâri a organului de urmărire penală sau a instanței, în mărimea stabilită de legislația în vigoare.

Cheltuielile solicitate de acuzatorul de stat în legătură cu efectuarea expertizei nu sunt incluse în categoria cheltuielilor judiciare, prevăzute de art. 228 alin. (1) Cod de procedură penală și nu urmează a fi suportate de inculpat. Acestea sunt cheltuieli, efectuate în cadrul urmăririi penale, în vederea acumulării probatoriului necesar, pentru a demonstra vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli, ce sunt trecute în contul statului, iar normele procedurale nu prevăd achitarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, care constituie cheltuieli de Expertiză.

Conform art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului și instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul sau persoana, care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor, care se află la întreținerea lor. În cazul dat, Antoniu V. are la întreținere doi copii minori.

Drept urmare, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, dar nu a inculpatului.

În drept, recursul este întemeiat pe *art. 427 – 430 CPP RM.*

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursul inculpatului și avocatului, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat niciun temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nominalizat nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Ori, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept

comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluția încasării cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală.

Ori, conform art. 227 alin. (2) pct. 5) și alin. (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală și se plătesc din sumele alocate de stat, dacă legea nu prevede altă modalitate.

În același timp, potrivit art. 385 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată este obligată să soluționeze cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare.

Conform art. 229 alin. (1) - (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lui.

Astfel, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale, prevăzute de normele enunțate supra, a statuat că, inculpatul este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal, iar pentru a stabili acest fapt a fost necesară efectuarea unor expertize specializate, costul cărora este justificat și probat, acestea urmând a fi încasate din contul inculpatului în beneficiul statului cu titlu de cheltuieli judiciare, nefiind constatate temeiuri pentru a-l elibera de plata lor.

Mai mult, recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea

circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Pe lângă aceasta, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2., 4. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția în latura cheltuielilor judiciare, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul ordinar de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Eșan Djema și inculpatul Antoniu Vitalie XXXXX, împotriva deciziei Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2019, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 08 mai 2020.

Președinte
Judecători

Iurie Diaconu
Liliana Catan

Ion Guzun